

Rola sprawozdań finansowych w procesie podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie

Streszczenie: Celem niniejszego artykułu jest wskazanie roli sprawozdań finansowych oraz ich elementów składowych jako użytecznych narzędzi w procesie decyzyjnym w przedsiębiorstwie. W publikacji przeprowadzono analizę literatury przedmiotu z zakresu analizy finansowej oraz związanej z wewnętrzną organizacją przedsiębiorstw. Przedstawione zostały podstawowe narzędzia, jakie powinny być używane w analizie funkcjonowania podmiotów gospodarczych w celu zapewnienia najszerszego obrazu działalności przedsiębiorstwa podczas podejmowania kluczowych decyzji przez kadre zarządzającą.

Słowa kluczowe: sprawozdanie finansowe, bilans, rachunek zysków i strat, rachunek przepływów pieniężnych, controller

Sprawozdanie finansowe jest podstawowym elementem funkcjonowania jednostek gospodarujących. Obejmuje ono uporządkowany zbiór danych liczbowych dotyczących gospodarowania oraz sytuacji finansowej tej jednostki, będąc jednocześnie końcowym elementem w ramach cyklu rachunkowości finansowej¹. Sporządzanie sprawozdań finansowych, zgodnie z art. 4 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości², stanowi jednocześnie obligatoryjny element działalności podmiotu.

Na płaszczyźnie prawnej należy zwrócić uwagę na elementy, które musi zawierać każde sprawozdanie finansowe. Są nimi wskazane w art. 45 ust. 2 u.o.r. bilans, rachunek zysków i strat oraz informacja dodatkowa obejmująca wprowadzenie do sprawozdania finansowego, jak również dodatkowe informacje i objaśnienia. Oprócz tych obligatoryjnych dla wszystkich jednostek podlegających u.o.r. elementów jednostki wymienione w art. 64 ust. 1 u.o.r. zobligowane są również do ujęcia w sprawozdaniu finansowym także zmian w kapitale własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych, z wyłączeniem funduszu inwestycyjnego otwartego oraz specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, które nie sporządzają rachunku przepływów pieniężnych.

Niektóre jednostki wymienione w u.o.r. mogą sporządzać sprawozdanie finansowe w formie uproszczonej lub w ograniczonym zakresie, wymagającym mniejszej szczegółowości ze względu na zakres zawartych w nim danych. Taką kategorią są przede

¹ G. K. Świdarska, W. Więclaw (red.), *Sprawozdanie finansowe bez tajemnic*, MAC Consulting, Difin, Warszawa 2008, s. 1–16.

² T.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm. (dalej jako u.o.r.).

wszystkim jednostki mikro, zdefiniowane w art. 3 ust. 1a u.o.r. Jednostki te zobligowane są jedynie do sporządzenia bilansu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej w formie uproszczonej według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do u.o.r.. Jest to podyktowane przede wszystkim małym rozmiarem lub celem prowadzonej działalności. Każdorazowo należy jednak zastanowić się, czy wymagane informacje są wystarczające z perspektywy osoby zarządzającej dla skutecznego podejmowania decyzji.

Nie tylko odpowiednie uregulowania prawne są niezbędne dla stworzenia właściwego sprawozdania finansowego. Nie bez znaczenia bowiem pozostają jego cechy jakościowe, do których bez wątplenia należy zaliczyć: zrozumiałość, przydatność, wiarygodność oraz porównywalność³. Wszystkie te cztery cechy są niezwykle istotne przy sporządzaniu sprawozdania finansowego. Jednakże niektóre z nich mają większe znaczenie formalne, zaś inne merytoryczne. Do tej pierwszej kategorii z pewnością należy zaliczyć wiarygodność oraz porównywalność, ponieważ w przypadku niespełnienia którejkolwiek z tych przesłanek sprawozdanie będzie zawierać błędy formalne. Cecha zrozumiałości natomiast jest istotna przede wszystkim z perspektywy osób, które są odbiorcami sprawozdania finansowego, w szczególności kadry kierowniczej oraz zarządzających, ewentualnie potencjalnych inwestorów zainteresowanych inwestycją w dane przedsiębiorstwo. Ostatnią i najważniejszą cechą sprawozdania finansowego dla działalności danego podmiotu jest jego przydatność. Brak bowiem tej cechy zasadniczo uniemożliwia podejmowanie jakichkolwiek decyzji dotyczących jego działalności.

Sprawozdanie finansowe, w zależności od rodzaju podmiotu, który je sporządza, podlega badaniu przez odpowiednie organy. Na gruncie u.o.r. takiemu badaniu podlegają roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych, a także roczne sprawozdania finansowe kontynuujących działalność podmiotów wyszczególnionych w art. 64 ust. 1 u.o.r. Celem tego badania jest wydanie opinii stwierdzającej prawdziwość oraz poprawność przygotowanych przez kierownictwo danych. To właśnie osoby kierujące działalnością danej jednostki są zobligowane do przedstawienia w sposób rzetelny i właściwy dla przyjętych w danym kraju standardów rachunkowości odpowiednich danych składających się na całość sprawozdania finansowego⁴.

Badanie sprawozdania finansowego jest przeprowadzane przez biegłego rewidenta, który musi posiadać odpowiednie cechy. Osoba taka zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym⁵, wykonując

³ http://www.e-podatnik.pl/arttykul/doradca_podatnika/9026/Cechy_jakosciowe_sprawozdan_financewych_wedlug_MSSF. [dostęp 28.12.2014]

⁴ K. Knedler, M. Stasik, *Audyt wewnętrzny w praktyce*, Polska Akademia Rachunkowości, Łódź 2007, s. 180.

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 77, poz. 649 ze zm.

czynności rewizji finansowej, jest zobowiązana przede wszystkim do zachowania uczciwości, obiektywizmu, zawodowych kompetencji i należytej staranności oraz zachowania tajemnicy. Sytuację niespełnienia przez biegłego rewidenta zasady bezstronności oraz niezależności, art. 66 ust. 6 u.o.r. sankcjonuje nieważnością takiego badania z mocy prawa.

Należy zwrócić uwagę, iż odmiennej regulacji podlega sprawozdanie roczne z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, które jej zarząd zobowiązany jest złożyć organowi stanowiącemu tej jednostki oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej, która dokonuje oceny przedstawionego sprawozdania pod kątem zgodności z prawem, ze szczególnym uwzględnieniem stanu gospodarki danej jednostki samorządu terytorialnego, poziomu zadłużenia i związanych z nim kosztów jego obsługi, a także relacji pomiędzy bieżącymi dochodami oraz wydatkami⁶. Warto przytoczyć przepis art. 268 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷, który wskazuje, iż roczne sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego, w której liczba mieszkańców – ustalona przez Główny Urząd Statystyczny na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok, za który sporządzono sprawozdanie – przekracza 150 tysięcy, podlega badaniu przez biegłego rewidenta. Jest to o tyle istotne, iż biegły rewident stanowi dodatkowy podmiot dysponujący specjalistyczną wiedzą, który jest w stanie stwierdzić nieprawidłowości badanego sprawozdania. Należy jednak zaznaczyć, iż jednostki sektora finansów publicznych różnią się zasadniczo procesem oraz możliwościami podejmowanych decyzji, dlatego też dalsza część opracowania będzie odnosiła się do przedsiębiorstw.

Sprawozdanie finansowe danego podmiotu jest istotnym elementem w procesie podejmowania decyzji. Warto natomiast umiejscowić je we właściwej części analizy finansowej w przedsiębiorstwie. Należy bowiem wymienić dwa jej rodzaje: analizę wewnętrzną oraz analizę zewnętrzną. Pierwsza z nich odnosi się przede wszystkim do analizy bieżącej działalności i korzysta z aktualnych danych dostępnych dla danego podmiotu, przy czym dotyczy ona głównie mierników o charakterze niefinansowym⁸. Analiza ta jest w znacznym stopniu powiązana z controllingiem, czyli połączeniem różnych elementów struktury przedsiębiorstwa niezbędnych w działalności gospodarczej w celu zbudowania logicznego systemu mającego pomóc kadrze kierowniczej w podejmowaniu decyzji o charakterze zarówno operacyjnym, jak i strategicznym, najczęściej dotyczącym obszaru finansowego danego podmiotu gospodarczego.

⁶ <http://samorząd.pap.pl/depesze/rio/122076/RIO-PRZYPOMINA--Sprawozdania-z-wykonania-budżetu-do-31-marca> [dostęp 30.12.2014].

⁷ T.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

⁸ T. Waśniewski, W. Skoczylas, *Teoria i praktyka analizy finansowej w przedsiębiorstwie*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 2002, s. 8–9.

W przypadku controllingu odnoszącego się właśnie do tego zakresu działalności podmiotu należy przez niego rozumieć zespół działań polegających na stworzeniu i aktualizowaniu systemu dotyczącego planowania finansowego, konstruowania niezbędnych w analizie mierników oraz wskaźników używanych w dalszej ocenie przedsiębiorstwa oraz przygotowanie informacji, które są istotne w procesie podejmowania decyzji dotyczących jego finansów⁹.

Controlling coraz bardziej zyskuje na popularności i jest bardzo przydatny w działalności przedsiębiorstw. Osoba sprawująca funkcje controllera jest współodpowiedzialna za funkcjonowanie oraz osiągnięcie założonych przez przedsiębiorstwo celów. Uczestniczy ona w całym procesie zarządzania, a w szczególności w procesie obejmującym planowanie, kontrolę oraz ostatecznie podejmowanie decyzji¹⁰.

W związku z szerokim zakresem kompetencji oraz istotnym znaczeniem z punktu widzenia zarządu pojawia się problem usytuowania osoby controllera w pionie finansowym danego podmiotu. Dopuszczalne są bowiem dwie możliwości – podległość dyrektorowi finansowemu lub większa samodzielność i podporządkowanie bezpośrednio zarządowi¹¹. Z punktu widzenia przedsiębiorstwa warto dać takiej osobie większą samodzielność, ponieważ to właśnie controller jest odpowiedzialny za analizę działalności przedsiębiorstwa i dostarczanie niezbędnych informacji dla podejmowania optymalnych decyzji przez zarząd na poziomie ogólnym. Na poziomie zaś szczegółowym także on sam odpowiada za przyjmowanie poszczególnych rozwiązań oraz ich wdrażanie, a także przekazywanie niezbędnych informacji, na które zapotrzebowanie zgłasza kadra kierownicza. Oczywiście wymagane jest tym więcej informacji dla procesu podejmowania decyzji, im większa jest odpowiedzialność danego podmiotu¹².

Na tym etapie pojawia się powiązanie analizy wewnętrznej z analizą zewnętrzną, w szczególności przez osobę controllera, gdyż to on jest odpowiedzialny za sprawozdawczość finansową, która stanowi trzon analizy zewnętrznej. Analiza ta cechuje się ujęciem *ex post*, gdyż bazuje na danych już zebranych, które zostały wcześniej odpowiednio opracowane i opublikowane przede wszystkim w formie sprawozdania finansowego¹³. Jednakże nie tylko controller jest zaangażowany w procedurę sporządzenia oraz kontroli sprawozdania finansowego. Oprócz niego na wcześniejszych etapach pracują również niezbędne komórki organizacyjne zajmujące się finansami przedsiębiorstwa, a w dalszym etapie często niezbędna jest obecność biegłego rewidenta.

⁹ S. Marciniak, *Controlling. Teoria, zastosowania*, Difin, Warszawa 2008, s. 13–14.

¹⁰ G. K. Świdarska (red.), *Controlling kosztów i rachunkowość zarządcza*, MAC Consulting, Difin, Warszawa 2010, s. 24.

¹¹ A. Adamska, *Rola i zadania dyrektora finansowego*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2004, s. 13.

¹² W. Szczęsny (red.), *Finanse firmy. Jak zarządzać kapitałem*, C. H. Beck, Warszawa 2007, s. 49.

¹³ T. Waśniewski, W. Skoczylas, *op. cit.*, s. 9.

Z racji, iż analiza sprawozdania finansowego ma charakter retrospektywny i opiera się na wynikach już osiągniętych należy zastanowić się nad celowością jego wykorzystania na potrzeby procesu podejmowania decyzji w przyszłości. Analiza bowiem jest procesem, który w głównej mierze odnosi się do danych z poprzednich okresów. Wynika to z faktu, iż niezbędny jest pewien zestaw informacji wyjściowych, który umożliwi dokładniejsze określenie prognoz na przyszłość. W związku z tym należy mieć na uwadze fakt, iż pomimo wykorzystania danych z przeszłości sprawozdanie finansowe pozwala wyciągnąć wnioski co do dalszej działalności przedsiębiorstwa i wskazać kierunki przyszłych decyzji podejmowanych przez kadre kierowniczą oraz zarządzającą¹⁴.

Sprawozdanie finansowe jako główny element analizy zewnętrznej przedsiębiorstwa w wyrażeniu *ex post* ma odpowiadać przede wszystkim na najważniejsze pytania, a mianowicie, czy przedsiębiorstwo jest rentowne, czy są jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na konieczność zmniejszenia zakresu prowadzonej działalności, czy nawet jej zaprzestanie w najbliższym okresie. To właśnie ono daje nam ogólny obraz sytuacji przedsiębiorstwa i wskazuje obszary działalności, które mogą wymagać poprawy.

Jego najważniejszymi elementami użytecznymi w procesie podejmowania decyzji z pewnością są bilans, rachunek zysków i strat oraz, w przypadku niektórych podmiotów, również rachunek przepływów pieniężnych. Bilans przede wszystkim ma pełnić funkcję informacyjną o zasobach przedsiębiorstwach, czyli jego wyposażeniu w aktywa trwałe i aktywa obrotowe oraz źródłach ich finansowania w postaci kapitału własnego lub obcego¹⁵.

Zasadniczo dla większości podmiotów bilans przedstawia się w formie ujętej w załączniku nr 1 do u.o.r. Natomiast ze względu na wielkość lub specyfikę podmiotu może przyjmować inne warianty. W szczególności możliwe jest przedstawienie go w formie uproszczonej, o czym stanowi art. 50 ust. 2 u.o.r., przez jednostki, które nie osiągnęły średniorocznego zatrudnienia, w przeliczeniu na pełne etaty, wyższego niż 50 osób, suma aktywów ich bilansu na koniec roku obrotowego w walucie polskiej nie przekroczyła równowartości 2 000 000 euro lub przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów oraz operacji finansowych nieprzekraczających w walucie polskiej równowartości 4 000 000 euro. Brak osiągnięcia co najmniej dwóch z tych wielkości daje jednostce możliwość sporządzenia sprawozdania finansowego właśnie w formie uproszczonej z wykazaniem jedynie informacji w zakresie ustalonym w załączniku nr 1 do u.o.r. literami i cyframi rzymskimi. Z drugiej strony art. 50 ust. 1 u.o.r. wskazuje na możliwość wykazania większej szczegółowości informacji niż wynikająca z załączni-

¹⁴ B. Micherda (red.), *Współczesna analiza finansowa*, Zakamycze, Kraków 2004, s. 23.

¹⁵ T. Dudycz, *Analiza finansowa jako narzędzie zarządzania finansami przedsiębiorstwa*, Indygo Zahir Media, Wrocław 2011, s. 23.

ków do ustawy. Dzięki temu mniejsze podmioty sporządzające sprawozdanie finansowe w formie uproszczonej oraz jednostki mikro, które sporządzają je w zakresie przedstawionym w załączniku nr 4 do u.o.r., mają swobodę kształtowania jego treści.

Rachunek zysków i strat, podobnie jak bilans, może być przedstawiony w formie pełnej, zgodnie z załącznikami do u.o.r. albo w formie uproszczonej, w odniesieniu do podmiotów, które mają wykazać informacje o zakresie określonym w załączniku nr 1 do u.o.r., a nie spełniły wszystkich opisanych wcześniej kryteriów. Również w tej sytuacji możliwe jest przedstawienie danych bardziej szczegółowych niż wymagane jest to przez u.o.r. Jest to podyktowane koniecznością opracowania rachunku zysków i strat zgodnie ze specyfiką konkretnego podmiotu.

Dokument ten jest istotny, gdyż to właśnie on udziela odpowiedzi na pytanie, jak funkcjonuje przedsiębiorstwo. O ile bowiem bilans wskazuje na wyposażenie danego podmiotu w zasoby wraz ze wskazaniem ich źródeł finansowania oraz zmianami tych pozycji, o tyle rachunek zysków i strat wskazuje, czy przedsiębiorstwo wykazuje się rentownością, a podjęte wcześniej decyzje okazały się słuszne. Jednocześnie rachunek zysków i strat jest swoistym dopełnieniem bilansu, ponieważ informuje, jakie zmiany nastąpiły w źródłach finansowania aktywów w zakończonym okresie, do którego dane te się odnoszą¹⁶.

Zarówno bilans, jak i rachunek zysków oraz strat tworzą wewnątrznie spójną całość, która dostarcza istotnych informacji dla zarządzających przedsiębiorstwem w procesie podejmowania decyzji, jednakże przekazywane przez nie dane są niepełne i nie dają pełnego obrazu funkcjonowania podmiotu. Niezbędnym elementem, który uzupełnia tę całość, jest rachunek przepływów pieniężnych. W szczególności jest on komplementarny względem rachunku zysków i strat, który co prawda pokazuje łączny wynik działalności danego przedsiębiorstwa zarówno w sferze działalności operacyjnej, inwestycyjnej, jak i finansowej, jednakże nie wskazuje podziału na wpływy i wydatki z tym związane, a jedynie sumę całkowitą¹⁷.

Rachunek przepływów pieniężnych jest bardzo ważną częścią sprawozdania finansowego, zwłaszcza ze względu na jedną zasadę jego sporządzania, a mianowicie, w przeciwieństwie do bilansu oraz rachunku zysków i strat przy jego tworzeniu nie ma zastosowania zasada memoriału, a dużo bardziej istotna z punktu widzenia danego podmiotu gospodarczego – zasada kasowa¹⁸. Dzięki takiemu ujęciu zdarzeń gospodarczych

¹⁶ E. A. Helfert, *Techniki analizy finansowej*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2004, s. 46.

¹⁷ E. Śnieżek, M. Wiatr, *Przepływy pieniężne*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2014, s. 43.

¹⁸ E. Śnieżek, M. Wiatr, *op. cit.*, s. 46.

rachunek przepływów pieniężnych może znajdować zastosowanie tam, gdzie bilans oraz rachunek zysków i strat wykazują pewne niedoskonałości.

Szczególnie istotne znaczenie rachunek przepływów pieniężnych może odgrywać wśród niewielkich przedsiębiorstw w momencie ich rozwoju. Każde zlecenie o znacznych rozmiarach w stosunku do prowadzonej działalności może mieć doniosłe znaczenie dla funkcjonowania całego podmiotu. Uwidacznia się wówczas wada rachunku zysków i strat – jest on sporządzany w ujęciu memoriałowym – i pomimo jego wskazań, iż faktura została wystawiona, a przedsiębiorstwo wygenerowało przychód, w praktyce często termin zapłaty jest przesuwany w czasie, co dla niewielkiej firmy ma ogromne znaczenie, zwłaszcza z uwagi na zobowiązania, które musi ona na bieżąco pokrywać¹⁹. W tym momencie należy wrócić do istotnego z punktu widzenia podmiotu podejmującego decyzje w przedsiębiorstwie dokumentu, jakim jest rachunek przepływów pieniężnych. Dzięki niemu pojawia się możliwość uzyskania informacji co do aktualnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa i podjęcia ewentualnych działań mających na celu uchronienie go przed niewypłacalnością, spowodowaną wydłużającym się terminem zapłaty za wykonane zlecenie lub sprzedany towar.

Małe przedsiębiorstwa powinny korzystać w dużej mierze z rachunku przepływów pieniężnych. Nie ma z tym problemu, jeżeli są to przedsiębiorstwa podlegające obowiązkowi wykazania informacji z załącznika nr 1 do u.o.r. Problem pojawia się natomiast w przypadku jednostek mikro, które nie są zobligowane do jego sporządzenia.

Tworząc przepis wyłączający jednostki mikro z konieczności sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych, ustawodawca najprawdopodobniej kierował się zmniejszeniem obowiązkowych wymogów sprawozdawczości finansowej, aby ułatwić małym podmiotom rozwój na rynku. Niestety faktem jest, iż to właśnie takie przedsiębiorstwa, ze względu na niewielką skalę swojej działalności i konieczność podjęcia ważnych decyzji odnośnie do finansowania, powinny w szczególności kierować się informacjami w nim zawartymi.

W przypadku przeciwstawienia sobie dwóch hipotetycznych małych podmiotów gospodarczych A oraz B, które właśnie otrzymały duże zlecenie w stosunku do skali prowadzonej działalności, może okazać się, iż podmiot A wykaże w rachunku zysków i strat nadwyżkę przychodów nad kosztami, a podmiot B kosztów nad przychodami (zakładamy, iż podmioty nie otrzymały więcej żadnych zleceń, zaś ponoszą koszty swojej działalności). Sytuacja taka wystąpi, jeżeli podmiot A wystawiłby fakturę na wykonywane zlecenie pomimo braku zapłaty. Podmiot B w przypadku niewystawienia faktury nie wykazałby jej w rachunku zysków i strat, co przyczyniłoby się do wykazania straty za dany okres sprawozdawczy. Istotne w tym przykładzie byłoby sporządzenie rachunku

¹⁹ C. Barrow, *Zarządzanie finansami w małej firmie*, Helion, Gliwice 2005, s. 39.

przepływów pieniężnych, który dałby realny obraz na sytuację obu przedsiębiorstw. Mogłoby się bowiem okazać, iż oba podmioty, będąc w takiej samej sytuacji finansowej, niezależnie od wykazanego w rachunku zysków i strat wyniku finansowego zbankrutowałyby na skutek niewystarczającej ilości środków pieniężnych na pokrycie kosztów bieżącej działalności. Często okazuje się bowiem, iż generowanie ujemnego wyniku finansowego nie jest tak istotne dla działalności przedsiębiorstwa jak posiadanie środków finansowych na pokrycie kosztów jego działalności, a nawet największe podmioty gospodarcze pomimo przejściowych wielomilionowych strat nie zmierzają ku upadłości²⁰.

Tabela 1. Uproszczony rachunek przepływów pieniężnych.

Rachunek przepływów pieniężnych (metoda bezpośrednia)	
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	I. Wpływy
	II. Wydatki
	III. Przepływy pieniężne netto działalności operacyjnej
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	I. Wpływy
	II. Wydatki
	III. Przepływy pieniężne netto działalności inwestycyjnej
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	I. Wpływy
	II. Wydatki
	III. Przepływy pieniężne netto działalności finansowej
Przepływy pieniężne netto razem (A.III +/- B.III +/- C.III)	
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	
Środki pieniężne na początek okresu	
Środki pieniężne na koniec okresu (F +/- D)	

Źródło: opracowanie własne

W nawiązaniu do powyższego należy wyciągnąć wniosek, iż warto sporządzać rachunek przepływów pieniężnych w każdym przedsiębiorstwie niezależnie od wymogów formalnych, nawet jeżeli podmiot nie jest do tego ustawowo zobligowany.

²⁰ E. Śnieżek, M. Wiatr, *op. cit.*, s. 143.

Tabela 1 przedstawia uproszczony rachunek przepływów pieniężnych, które mogą stosować niektóre podmioty zobligowane do przedstawienia zakresu informacji zgodnie z załącznikiem nr 1 do u.o.r. pod warunkiem niespełnienia przesłanek dotyczących określonej wielkości prowadzonej działalności. Problemem jest fakt, co zostało już wcześniej zasygnalizowane, iż jednostki mikro zgodnie z obecnym stanem prawnym nie muszą sporządzać nawet takiego, uproszczonego rachunku przepływów pieniężnych. Dążąc do minimalizacji obowiązków sprawozdawczych nakładanych na podmioty mikro, nie można jednak zapominać o przydatności takich informacji w procesie podejmowania decyzji. Należy postulować wprowadzenie obowiązku sporządzania rachunku przepływów pieniężnych, choćby w jeszcze bardziej skróconej formie, która objęłaby pozycje A.III, B.III, C.III, D, F oraz G, zgodnie z numeracją Tabeli 1. Takie dane umożliwiłyby małym podmiotom gospodarczym monitorowanie bieżącej sytuacji finansowej, co w wielu przypadkach mogłoby okazać się cenną informacją dla kadry zarządzającej, podejmującej kluczowe decyzje w danym przedsiębiorstwie odnośnie do jego możliwości finansowych.

Konkludując, należy stwierdzić, iż sprawozdanie finansowe odgrywa doniosłą rolę w procesie podejmowania decyzji w podmiotach gospodarczych, pełniąc jednocześnie nie tylko funkcję informacyjną, lecz również kontrolną, która jest bezpośrednio powiązana z oceną skutków podjętych działań. Aby jednak podejmować optymalne decyzje oraz osiągać zamierzone cele zarówno w perspektywie długoterminowej, jak i w aspekcie bieżącej działalności, należy korzystać nie tylko z bilansu i rachunku zysków i strat, lecz przede wszystkim z rachunku przepływów pieniężnych. Zastosowanie tych trzech elementów podczas analizy sytuacji podmiotu z pewnością przyczyni się do zwiększenia jego potencjału w stosunku do konkurentów korzystających z nich w ograniczonym zakresie.

Bibliografia

Literatura

Adamska A., *Rola i zadania dyrektora finansowego*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2004.

Barrow C., *Zarządzanie finansami w małej firmie*, Helion, Gliwice 2005.

Dudycz T, *Analiza finansowa jako narzędzie zarządzania finansami przedsiębiorstwa*, Indygo Zahir Media, Wrocław 2011.

Helfert E. A., *Techniki analizy finansowej*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2004.

Knedler K., Stasik M., *Audyt wewnętrzny w praktyce*, Polska Akademia Rachunkowości, Łódź 2007.

- Marciniak S., *Controlling. Teoria, zastosowania*, Difin, Warszawa 2008.
- Micherda B. (red.), *Współczesna analiza finansowa*, Zakamycze, Kraków 2004.
- Szczyński W. (red.), *Finanse firmy. Jak zarządzać kapitałem*, C. H. Beck, Warszawa 2007.
- Śnieżek E., Wiatr M., *Przepływy pieniężne*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2014.
- Świdorska G. K. (red.), *Controlling kosztów i rachunkowość zarządcza*, MAC Consulting, Difin, Warszawa 2010.
- Świdorska G. K., Więclaw W. (red.), *Sprawozdanie finansowe bez tajemnic*, MAC Consulting, Difin, Warszawa 2008.
- Waśniewski T., Skoczylas W., *Teoria i praktyka analizy finansowej w przedsiębiorstwie*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 2002.

Źródła

Akty prawne

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.).
- Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 r. Nr 77, poz. 649).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).

Internet

- www.e-podatnik.pl
- www.samorzad.pap.pl

The role of financial statements in decision making process in company

Summary: The article presents legal aspects of making financial statements. Indicates required features and defines which of them are most essential from the point of view of decision makers in an economic operator. The article also draws attention to an issue of control and examination of financial statements by expert auditors and regional chambers of auditors. It touches the subject of controlling in an enterprise as well as location of financial statement in enterprise financial analysis. It presents also the scope of information that must be shown by various economic operators in their financial statements. The article points on a balance sheet, a profit and loss account and a cash flow statement as indispensable elements in decision making process in an economic operator. It draws a special attention to a cash flow statement as a basis for making decisions and a main source of information in a small enterprise.